

Vergaderjaar 2019–2020

35 165

Verkiezingen

B

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 7 juli 2020

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning¹ heeft kennisgenomen van de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 22 mei jl. waarin een inventarisatie wordt aangekondigd welke gevolgen er kunnen zijn van eventuele door COVID-19 veroorzaakte beperkende maatregelen voor het aantal beschikbare stemlokalen en voor de regels die mogelijk gesteld zouden moeten worden aan de inrichting van stemlokalen.²

Naar aanleiding hiervan heeft zij de Minister op 12 juni 2020 een brief gestuurd.

De Minister heeft op 7 juli 2020 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning,
Bergman

¹ Samenstelling: Kox (SP), Koffeman (PvdD), Ganzevoort (GL), De Boer (GL), Van Hattem (PVV), Pijlman (D66), Rombouts (CDA), Schalk (SGP), Koole (PvdA), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), Wever (VVD), Bezaan (VVD), Van der Burg (VVD), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Dittrich (D66), (voorzitter), Doornhof (CDA), Frentrop (FVD), Gerbrandy (OSF), Van der Linden (FvD), Meijer (VVD), Nanninga (FVD), Nicolai (PvdD), (ondervoorzitter), Rietkerk (CDA), Rosenmüller (GL), Verkerk (CU) en De Vries (Fractie-Otten).

² Kamerstukken I 2019/20, 35 165, A.

**BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR
BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT/
ALGEMENE ZAKEN EN HUIS VAN DE KONING**

Aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Den Haag, 12 juni 2020

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning heeft met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 22 mei jl. waarin een inventarisatie wordt aangekondigd welke gevolgen er kunnen zijn van eventuele door COVID-19 veroorzaakte beperkende maatregelen voor het aantal beschikbare stemlokalen en voor de regels die mogelijk gesteld zouden moeten worden aan de inrichting van stemlokalen.³ De commissie ziet uit naar de resultaten van die inventarisatie. Zij wil u echter vragen ook een inventarisatie te maken van de mogelijke gevolgen van beperkende maatregelen voor de verkiezingscampagnes van kandidaten en partijen, en daarbij aan te geven welke verantwoordelijkheid de overheid daar in heeft.

De commissie bemerkt dat ouderen en andere mensen in risicogroepen vaak aarzelen om bepaalde activiteiten te ondernemen vanwege het risico het virus op te doen, ook als die activiteiten zich volledig aan de richtlijnen van het RIVM houden. De commissie vraagt u daarom wat daarvan de mogelijke gevolgen voor de verkiezingen zullen zijn. Zullen grotere aantallen burgers thuisblijven ondanks het feit dat de stembureaus aan de eisen van het RIVM voldoen? Hoe kijkt u daar tegenaan? Welke maatregelen kunt u nemen om de genoemde burgers te helpen zo goed mogelijk met die angst om te gaan en toch hun stem uit te (laten) brengen?

De commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag binnen **vier weken** na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning,
Dittrich

---

³ Kamerstukken I 2019/20, 35 165, A.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2020

De vaste commissie van de Eerste Kamer voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat/Algemene Zaken en Huis van de Koning heeft naar aanleiding van mijn brief van 22 mei jl. enkele vragen gesteld die ik met deze brief beantwoord.

De commissie ziet uit naar de resultaten van die inventarisatie die ik nu samen met de gemeenten uitvoer om na te gaan hoe met inachtneming van COVID-19 maatregelen de komende verkiezingen kunnen worden georganiseerd. De commissie vraagt om ook een inventarisatie te maken van de mogelijke gevolgen van beperkende maatregelen voor de verkiezingscampagnes van kandidaten en partijen, en daarbij aan te geven welke verantwoordelijkheid de overheid daarin heeft.

De stappen die politieke partijen moeten doorlopen om mee te kunnen doen aan de verkiezingen verdienen uiteraard ook aandacht. In de komende weken zal ik, in samenwerking met de Kiesraad die als centraal stembureau fungeert voor de komende Tweede Kamerverkiezing, de partijen die een aanduiding hebben geregistreerd voor deze verkiezing informeren over die stappen en daarbij ingaan op (voorzorgs-)maatregelen die kunnen worden getroffen in relatie tot COVID-19. Verder kijk ik naar het proces van het afleggen van de ondersteuningsverklaringen en met name de tijd die daarvoor beschikbaar is. Ik zal de Eerste Kamer hier voor 1 september nader over informeren.

Politieke partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de campagnes die zij voeren. Vanuit het verkiezingsproces heb ik op dat terrein geen verantwoordelijkheden. Ik ben echter uiteraard bereid om de politieke partijen te attenderen op digitale mogelijkheden. In het kader van de Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming⁴ is recent de nodige ervaring opgedaan en zijn er ervaringen en best practices die mogelijk voor politieke partijen bruikbaar zijn.

De commissie bemerkt dat ouderen en andere mensen in risicogroepen vaak aarzelen om bepaalde activiteiten te ondernemen vanwege het risico het virus op te doen, ook als die activiteiten zich volledig aan de richtlijnen van het RIVM houden. De commissie vraagt wat daarvan de mogelijke gevolgen voor de verkiezingen zullen zijn en of grotere aantallen burgers thuis zullen blijven ondanks het feit dat de stembureaus aan de eisen van het RIVM voldoen.

Mijn inzet is erop gericht dat de verkiezingen zo worden georganiseerd dat alle kiezers zich veilig voelen in het stemlokaal als ze daar gaan stemmen. De maatregelen die in de stemlokalen getroffen worden zullen daar ook op gericht zijn. Ik kijk ook naar mogelijkheden om mobiele of bijzondere stembureaus in te stellen voor kiezers die niet naar een «regulier» stembureau kunnen komen. Ik zal u daarover voor 1 september nader informeren.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K.H. Ollongren

⁴ Tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming provincies, gemeenten, waterschappen en openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Stb. 2020, 113).